

Υπόθεση C-240/21

Σύνοψη αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

14 Απριλίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Landgericht Ravensburg (Γερμανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

31 Μαρτίου 2021

Ενάγοντες:

SA

FT

LH

IL

TN

Εναγομένη:

Daimler AG

Αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης

Σύστημα αναστολής σε πετρελαιοκίνητα οχήματα – Αποζημίωση – Συνυπολογισμός των οφελών από την πραγματική χρήση μηχανοκίνητου οχήματος – Δικαίωμα υποβολής αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως εκ μέρους του δικαστή μονομελούς σχηματισμού

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Αποσκοπούν το άρθρο 18, παράγραφος 1, το άρθρο 26, παράγραφος 1, και το άρθρο 46 της οδηγίας 2007/46/EK, σε συνδυασμό με το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 715/2007, επίσης στην προστασία των συμφερόντων μεμονωμένων αγοραστών μηχανοκίνητων οχημάτων;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως:

2. Περιλαμβάνεται σε αυτά και το συμφέρον του μεμονωμένου αγοραστή οχήματος να μην αγοράσει όχημα το οποίο δεν είναι σύμφωνο με τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης, ιδίως δε να μην αγοράσει όχημα εξοπλισμένο με απαγορευμένο σύστημα αναστολής κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 715/2007;

Ανεξαρτήτως της απαντήσεως που θα δοθεί στο πρώτο και στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα:

3. Αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης το γεγονός ότι αγοραστής ο οποίος αγόρασε ακουσίως όχημα το οποίο ο κατασκευαστής διέθεσε στην αγορά με απαγορευμένο σύστημα αναστολής, κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 715/2007, μπορεί να εγείρει κατά του κατασκευαστή του οχήματος αστικές αξιώσεις αποζημιώσεως λόγω αδικοπραξίας, ιδίως δε, επίσης, αξίωση επιστροφής του τιμήματος αγοράς που κατέβαλε για το όχημα έναντι ταυτόχρονης παραδόσεως και μεταβιβάσεως της κυριότητας του οχήματος, μόνο κατ' εξαίρεση σε περίπτωση που ο κατασκευαστής του οχήματος ενήργησε εκ προθέσεως και κατά τρόπο αντίθετο προς τα χρηστά ήθη;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως:

4. Επιβάλλεται κατά το δίκαιο της Ένωσης να έχει ο αγοραστής του οχήματος αστική αξίωση αποζημιώσεως λόγω αδικοπραξίας κατά του κατασκευαστή του οχήματος για κάθε υπαίτια (εξ αμελείας ή εκ προθέσεως) ενέργεια του κατασκευαστή αυτού όσον αφορά τη διάθεση στην αγορά οχήματος εφοδιασμένου με απαγορευμένο σύστημα αναστολής κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 715/2007;

Ανεξαρτήτως της απαντήσεως που θα δοθεί στα τέσσερα πρώτα προδικαστικά ερωτήματα:

5. Αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης το γεγονός ότι ο αγοραστής του οχήματος οφείλει κατά το εθνικό δίκαιο να συνυπολογίσει το όφελος από την πραγματική χρήση του οχήματος στην περίπτωση που αξιώνει από τον κατασκευαστή, βάσει της αποζημιώσεως λόγω αδικοπραξίας, την επιστροφή του τιμήματος αγοράς οχήματος που διατέθηκε στην αγορά με απαγορευμένο σύστημα αναστολής, κατά την έννοια του άρθρου 5,

παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 715/2007, έναντι ταυτόχρονης παραδόσεως και μεταβιβάσεως της κυριότητας του οχήματος;

Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως:

6. Αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης το γεγονός ότι το ως άνω όφελος χρήσεως υπολογίζεται με βάση το συνολικό τίμημα αγοράς, χωρίς να αφαιρείται η απομείωση της αξίας του οχήματος λόγω του ότι ήταν εξοπλισμένο με απαγορευμένο σύστημα αναστολής και/ή λαμβανομένης υπόψη της μη ηθελημένης χρήσεως, από τον αγοραστή, οχήματος το οποίο δεν είναι σύμφωνο με το δίκαιο της Ένωσης;

Ανεξαρτήτως της απαντήσεως που θα δοθεί στα έξι πρώτα προδικαστικά ερωτήματα:

7. Είναι το άρθρο 348, παράγραφος 3, σημείο 2, του ΖΡΟ (κώδικα πολιτικής δικονομίας), στο μέτρο που η διάταξη αυτή αφορά επίσης την έκδοση αποφάσεων περί παραπομπής βάσει του άρθρου 267, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, ασύμβατο προς την αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων περί προδικαστικής παραπομπής δυνάμει του άρθρου 267, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ και δεν πρέπει, ως εκ τούτου, να εφαρμόζεται στην έκδοση αποφάσεων περί παραπομπής;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Οδηγία 2007/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Σεπτεμβρίου 2007, για τη θέσπιση πλαισίου για την έγκριση των μηχανοκίνητων οχημάτων και των ρυμουλκούμενων τους, και των συστημάτων, κατασκευαστικών στοιχείων και χωριστών τεχνικών μονάδων που προορίζονται για τα οχήματα αυτά (οδηγία-πλαίσιο) (ΕΕ 2007, L 263, σ. 1), και ιδίως τα άρθρα 18, παράγραφος 1, 26, παράγραφος 1, και 46

Κανονισμός (ΕΚ) 715/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2007, που αφορά την έγκριση τύπου μηχανοκίνητων οχημάτων όσον αφορά εκπομπές από ελαφρά επιβατηγά και εμπορικά οχήματα (Euro 5 και Euro 6) και σχετικά με την πρόσβαση σε πληροφορίες επισκευής και συντήρησης οχημάτων (ΕΕ 2007, L 171, σ. 1), και ιδίως το άρθρο 5, παράγραφος 2

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Bürgerliches Gesetzbuch (γερμανικός αστικός κώδικας, στο εξής: BGB), ειδικότερα δε το άρθρο 823, παράγραφος 2 (υποχρέωση αποζημιώσεως σε περίπτωση παραβάσεως νόμου με αντικείμενο την προστασία τρίτων), και το άρθρο 826 (υποχρέωση αποζημιώσεως σε περίπτωση παράνομης εκ προθέσεως προκλήσεως ζημίας)

Zivilprozessordnung (γερμανικός κώδικας πολιτικής δικονομίας, στο εξής: ZPO), ειδικότερα δε τα άρθρα 348 και 348a (αρμοδιότητα του δικαστή μονομελούς σχηματισμού)

Grundgesetz (Θεμελιώδης Νόμος, στο εξής: GG), ειδικότερα δε το άρθρο 101, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος (δικαίωμα στον νόμιμο δικαστή)

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά πέντε διαφορετικές περιπτώσεις.
- 2 Οι ενάγοντες αγόρασαν από την εναγομένη οχήματα που διέθεσε στην αγορά με κινητήρα ντίζελ κατηγορίας εκπομπών Euro 5 ή Euro 6, εκ των οποίων κάποια ήταν καινούρια και κάποια μεταχειρισμένα οχήματα. Τα οχήματα αυτά ήταν εξοπλισμένα με το αποκαλούμενο θερμοκρασιακό παράθυρο («Thermofenster»). Ως θερμοκρασιακό παράθυρο νοείται ορισμένο εύρος θερμοκρασίας εντός του οποίου μειώνεται η ανακυκλοφορία των καυσαερίων, με αποτέλεσμα να εκπέμπονται λιγότεροι σωματιδιακοί ρύποι απ' ό,τι αν η ανακυκλοφορία των καυσαερίων ήταν αμείωτη.
- 3 Οι ενάγοντες υποστηρίζουν ότι στα οχήματά τους, κάτω από μια ορισμένη εξωτερική θερμοκρασία (για την οποία γίνεται διαφορετική μνεία στις αντίστοιχες διαδικασίες), η ανακυκλοφορία των καυσαερίων μειώνεται και οι εκπομπές ρύπων αυξάνονται. Επομένως, οι ενάγοντες εκτιμούν ότι τα οχήματά τους είναι εξοπλισμένα με απαγορευμένο σύστημα αναστολής κατά την έννοια του άρθρου 3, σημείο 10, σε συνδυασμό με το άρθρο 5, παράγραφος 2, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 715/2007, και ότι, ως εκ τούτου, εξαπατήθηκαν και ζημιώθηκαν εκ προθέσεως και κατά τρόπο αντίθετο προς τα χρηστά ήθη.
- 4 Προς τούτο, ζητούν αποζημίωση, σε ορισμένες δε περιπτώσεις συνυπολογιζομένης, ενδεχομένως, αποζημιώσεως για τη χρήση του οχήματος, της οποίας το ύψος είτε αναφέρεται ρητώς είτε πρέπει να αποδειχθεί από την εναγομένη ή της οποίας η μέθοδος υπολογισμού πρέπει πρώτα να καθοριστεί από το αιτούν δικαστήριο.
- 5 Η εναγομένη ζητεί, σε κάθε περίπτωση, την απόρριψη της αγωγής για τον λόγο ότι η έγκριση τύπου ΕΕ εμποδίζει τον χαρακτηρισμό του θερμοκρασιακού παραθύρου ως συστήματος αναστολής. Δεν πρόκειται για σύστημα αναστολής, δεδομένου ότι το θερμοκρασιακό παράθυρο λειτουργεί με τον ίδιο τρόπο τόσο στη δυναμομετρική εξέδρα όσο και στην οδική κυκλοφορία. Ακόμη και σε διηγήσιμους αριθμούς υπό το μηδέν, το σύστημα ανακυκλοφορίας καυσαερίων εξακολουθεί να είναι ενεργό. Επιπλέον, εν πάση περιπτώσει, το θερμοκρασιακό παράθυρο επιτρέπεται βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος, στοιχείο α', του κανονισμού 715/2007, διότι είναι αναγκαίο για την προστασία του κινητήρα. Επικουρικώς, η εναγομένη υποστηρίζει ότι ερμήνευσε ευλόγως τη

νομοθεσία και, ως εκ τούτου, δεν ενήργησε κατά τρόπο αντίθετο προς τα χρηστά ήθη.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

- 6 Το ίδιο το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι τα προδικαστικά ερωτήματα έχουν σχεδόν πανομοιότυπη διατύπωση με εκείνα των αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως C-100/21 και C-178/21, οπότε οι επισημάνσεις του αιτούντος δικαστηρίου σχετικά με τα επιμέρους ερωτήματα είναι κατ' ουσίαν πανομοιότυπες με εκείνες που εκτίθενται στις αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως C-100/21 και C-178/21 και προτείνεται η συνεκδίκαση των υποθέσεων.
- 7 Όσον αφορά το πέμπτο και το έκτο προδικαστικό ερώτημα, επισημαίνεται συμπληρωματικά ότι, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πέμπτο ερώτημα, το όφελος χρήσεως πρέπει να ληφθεί υπόψη στις επιμέρους διαδικασίες μόνο στο μέτρο που ο ενάγων συμψηφίζει το όφελος χρήσεως με την αξίωσή του για πληρωμή και προβάλλει ενδίκως μόνον το υπόλοιπο μέρος της αξιώσεως. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο έκτο προδικαστικό ερώτημα, θα πρέπει κατ' αρχάς να προσδιοριστεί, κατόπιν δικαστικής πραγματογνωμοσύνης, η αντίστοιχη απομείωση αξίας του οχήματος που προκύπτει από την ύπαρξη συστήματος αναστολής, ή να εκτιμηθεί από το δικαστήριο και να αφαιρεθεί από την αξία πωλήσεως. Στην προσδιοριζόμενη κατ' αυτόν τον τρόπο αντικειμενική αξία του οχήματος θα πρέπει, εν συνεχεία, να βασίζεται το εκτιμώμενο από το δικαστήριο όφελος χρήσεως για τα διανυθέντα από τον κάθε ενάγοντα χιλιόμετρα.
- 8 Εν κατακλείδι, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι τα προδικαστικά ερωτήματα που υποβλήθηκαν στην υπόθεση C-440/20 αλληλεπικαλύπτονται με το σύνολο των ερωτημάτων που υποβάλλονται με την υπό κρίση αίτηση και ότι το πρώτο προδικαστικό ερώτημα στην υπόθεση C-276/20 αλληλεπικαλύπτεται με το πέμπτο και το έκτο ερώτημα της παρούσας αιτήσεως, οπότε τυχόν συνεκδίκαση θα μπορούσε να περιλαμβάνει και τις υποθέσεις αυτές.